

HOTTER

DRIER

WETTER

FACE THE FUTURE

World
Meteorological
Organization
Weather · Climate · Water

WORLD METEOROLOGICAL DAY
23 MARCH 2016

METEOROLÓGIAI VILÁGNAP 2016. március 23.

Forróbban, szárazabban, csapadékosabban Nézz szembe a jövővel!

Földünk éghajlata változik. Nem a távoli jövőben, hanem már napjainkban. S a változás folytatódik a következő évtizedekben is, mivel az emberi tevékenység következményeként egyre nő – a hőt csapdába záró – üvegházhatású gázok koncentrációja a légkörben.

Az elmúlt néhány évtized mindegyike melegebb volt, mint az azt megelőző évtized. A 2011-2015-ös időszak az eddig mért legmelegebb öt év, 2015 pedig – az igen erős El Niño hőmérsékletemelő hatása miatt – a legmelegebb év volt az 1800-as évek vége, azaz a kiterjedt megfigyelések kezdete óta.

Az emelkedő hőmérséklet azonban csak egy összetevő a sok közül. A klímaváltozás felborítja az évszakok természetes rendjét, bizonyos szélsőséges időjárási események pedig (mint a hóhullámok, aszályok, heves esőzések) egyre gyakoribbá és intenzívebbé válnak. Ezek a jelenségek egy melegebb, szárazabb vagy éppen csapadékosabb jövő képét sejtetik.

Még van lehetőség a veszteségek csökkentésére. 2015 decemberében a világ országainak kormányai egyhangúan elfogadták a Párizsi Egyezményt, amely az üvegházhatású gázok kibocsátásának gyors és drasztikus csökkentését irányozza elő. Ez a történelmi jelentőségű megállapodás „közös, de jól elhatárolható felelősségük tudatában” minden országot kötelez arra, hogy minden erejével törekedjen a fenyegető éghajlatváltozás elleni lépések megtételére. A fejlődő országok számára anyagi segítséget ír elő. Érinti az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség, az alkalmazkodás, a veszteségek és károk kérdését, szól a technológiai transzfer, a kapacitás-építés, az oktatás és képzés, valamint a figyelemfelhívás és tömegtájékoztatás szerepéről.

Eközben a tudományos eredmények lehetővé teszik az egyre hasznosabb éghajlati információk megteremtését, az éghajlatváltozással szembeni ellenállóképeség növelését, az alkalmazkodást és a kibocsátások mérséklését segítő szolgáltatások kiépítését. A Meteorológiai Világszervezet és a nemzeti meteorológiai és hidrológiai szolgálatok központi szerepet játszanak a tudományos megfigyelések, kutatások és folyamatos éghajlati szolgáltatások biztosításában, amelyre nagy szüksége lesz a társadalomnak, ha a jövővel szembe akar nézni.

FORRÓBBAN, SZÁRAZABBAN, CSAPADÉKOSABBAN

Az üvegházhatású gázok légköri koncentrációja 2015-ben új rekordot ért el. Az északi féltekén a tavaszi átlagos szén-dioxid koncentráció átlépte a lélektaninak tartott 400 ppm-es határt (az iparosodás előtti korszakra jellemző 280 ppm-hez képest). Előreláthatólag 2016-ban az éves globális átlag is meg fogja haladni ezt a küszöbértéket.

A globális átlaghőmérséklet is fontos, szimbolikusan nevezhető határértékeket lépett át. A földfelszín feletti levegő hőmérséklete jelentősen meghaladott minden eddigi rekordot: a mérések szerint az iparosodás előtti időkhöz képest 1 °C-os az emelkedés. Ezzel a Párizsi Egyezmény által kitűzött célt már félig át is léptük. Ugyanis az ott megfogalmazottak szerint az iparosodás előtti időkhöz képest jóval 2 °C alatt kívánjuk tartani a globális átlaghőmérséklet növekedését, megcélózva a legfeljebb 1,5 fokos emelkedést. Ha ez nem sikerül, veszélybe kerül a földi élet.

A múltban kibocsátott gázok miatt a bolygónk egyre melegszik. A szén-dioxid évszázadokon át képes a légkörben maradni, a tengerek tárolják az éghajlati rendszerben felgyülemlett többletenergia több mint 90%-át, így a hőmérséklet – és a tengerszint – még jó ideig emelkedni fog. Tudnunk kell, hogy a világ óceánjaiban tárolt hőmennyiség is rekordszintet ért el.

Az általános melegedő tendenciát jelzi, hogy egyre több országban mérnek példátlanul magas nappali maximum- és éjjeli minimumhőmérsékleteket, jeleznek egyre intenzívebb hőhullámokat. A világ sok részén jelentős aszályok pusztítanak. Ezzel egy időben az eddig „generációnként egyszer előforduló” heves esőzések egyre gyakoribbá válnak.

NÉZZÜNK SZEMBE A JÖVŐVEL!

Szerencsére az országok kormányai ma már nem vonják kétségbe az éghajlatváltozás tudományos bizonyítékait és a sürgős cselekvés szükségességét. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiák használatának elősegítéséhez még több kutatás és befektetés szükséges, főként az energiaszektorban. Nagyon sok szabályozás, technológia és cselekvési terv már most is rendelkezésre áll, ezek alkalmazását ösztönözni kell. Állampolgárok, társadalmi vezetők, üzleti és civil szervezetek, kormányok és az ENSZ közös cselekvésére van szükség.

A tudománynak a jövőben is kulcsszerepe lesz. A folyamatosan fenntartott és fejlesztett megfigyelő rendszerek teszik majd lehetővé, hogy figyelemmel kísérjük, mennyire sikerül az üvegházhatású gázok kibocsátását csökkenteni. A folyamatos és bővülő tudományos kutatások az éghajlatváltozás folyamatának mind jobb megértését fogják eredményezni, és segítik a hatások és az alkalmazkodási lehetőségek feltárását nemzeti és regionális szinteken is. A tudomány ahhoz is hozzájárul, hogy az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére praktikus megoldásokat találjunk, ami lehetővé teszi egy tisztább, zöldebb környezet kialakítását.

A Meteorológiai Világszervezet elkötelezet támogatója ennek az erőfeszítéseknek. A WMO társfinanszírozója és házigazdája az Éghajlatváltozási Kormányközi Testületnek (Intergovernmental Panel on Climate Change). E testület rendszeres jelentései képezik az éghajlatváltozással kapcsolatos politikai döntések alapját. Ugyanígy a WMO égisze alatt működik a Globális Éghajlati Megfigyelő Rendszer (Global Climate Observing System) és a Globális Éghajlati Kutatási Program (World Climate Research Programme) is. A WMO egyre növekvő számú Regionális Éghajlati Központjai (Regional Climate Centres) és Éghajlati Kitekintő Fórumai (Climate Outlook Forum) nemzeti és regionális szinteken is hozzájárulnak az erőforrások növeléséhez. A WMO tervezi egy az üvegházhatású gázok megfigyelését célzó

egységes rendszer létrehozását, mely a kibocsátások csökkenéséről tud majd megfelelő információ nyújtani a döntéshozók számára.

A nemzeti meteorológiai és hidrológiai szolgálatok és partnereik szintén a WMO segítségével működnek együtt az Éghajlati Szolgáltatások Globális Keretrendszerének (Global Framework for Climate Services) létrehozásában. Ezek a szolgáltatások az éghajlatról szerzett tudományos információkat alakítják át gyakorlati – a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásban, megelőzésben és fenntartható fejlődésben alkalmazható – tudássá. Az éghajlati megfigyelések, modell előrejelzések, társadalmi, gazdasági és egyéb információk felhasználásával célzott produktumokat állítanak elő, amelyek segítik a döntéshozókat az éghajlati kockázatok és lehetőségek felmérésében. Az éghajlati szolgáltatások már most is iránytűként szolgálnak néhány klíma-érzékeny ágazatban: mint például a mezőgazdaság, vízgazdálkodás, katasztrófavédelem, egészségügy és energiaszektor.

Az éghajlatváltozás alapvető kihívás az emberiség számára, így bekerült az ENSZ Nemzetközi Fejlesztési Céljai közé, amelyek 2030-ig határozzák meg a globális folyamatokat. Az elérhető legjobb tudományos eredményekre alapozva döntéseinket, s az egyre növekvő politikai akaratot és a társadalmi támogatottságot kihasználva a nemzetközi közösség sikeresen elérheti egy fenntartható környezet és gazdaságilag virágzó világ kialakítását.

További információk:

- www.wmo.int
- www.gfcs-climate.org
- www.ipcc.ch
- www.wcrp-climate.org
- www.wmo.int/pages/prog/gcos